

1 WAAROM WEIGERT JONA?

A Welke opdracht krijgt Jona in het begin van het verhaal?

B Het lijkt misschien vreemd dat een נְבִיא, een profeet, weigert om een opdracht van 'ה' uit te voeren. Toch komt dat vaker voor in Tenach. Kijk maar naar deze twee voorbeelden:

VOORBEELD 1
Kom, dan stuur Ik je naar de farao. Want jij zult Mijn volk, de kinderen van Jisraeel, uit het land Egypte voeren. Mosje zei toen tegen God: wie ben ik dat ik naar de farao zou gaan en het joodse volk uit Egypte zou leiden?
Sjemot 3: 10 en 11

VOORBEELD 2
Ik antwoordde: 'ach 'ה Eeuwige God, ik kan helemaal niet zo goed spreken, want ik ben nog maar een kind'.
Jirmeja (Jeremia) 1:6

☆ Wie is de profeet in het eerste voorbeeld, en waarom weigert hij?

☆ Wie is de נְבִיא in het tweede voorbeeld, en waarom weigert hij?

☆ Jona is een oudere, ervaren נְבִיא die al vaker een boodschap van 'ה' heeft overgebracht. De redenen die de twee andere profeten geven zijn niet op hem van toepassing. Wat zou volgens jou dan wel de reden kunnen zijn dat Jona niet naar Ninevé wil gaan?

2 TARSJESJ - WAAR LIGT DAT?

Jona vertrok waarschijnlijk vanuit zijn woonplaats Gat Hachefer, een dorp in het noorden van Israël. Van daaruit ging hij naar het zuiden, naar de havenstad Jaffa, het tegenwoordige Tel Aviv. In plaats van naar Ninevé te gaan, dat aan de rivier de Tigris ligt, neemt Jona vanuit Jaffa de boot naar Tarsjesj. Het is niet helemaal duidelijk waar deze stad precies gelegen heeft. Er zijn vroeger minstens drie plaatsen geweest met een naam die op Tarsjesj lijkt: een aan de Turkse kust, een in Spanje en een op het eiland Corsica bij Italië.

A Lees de bovenstaande informatie goed. Kijk daarna naar het kaartje. Geef bij de cijfers aan om welke plaatsen het gaat.

Kies uit: *Tarsjesj* (3 x), *Jaffa*, *Ninevé*, *Gat Hachefer*.

1. _____	4. _____
2. _____	5. _____
3. _____	6. _____

B Teken de route van Jona, van *Gat Hachefer* naar *Ninevé*:

3 WAT DEDEN DE MENSEN VAN NINEVÉ VERKEERD?

In het verhaal van Jona staat dat de inwoners van Ninevé zich zo misdroegen, dat hun slechte daden tot de hemel opstegen. Ditzelfde wordt gezegd over de stad סֹדֹם (Sodom), die wèl verwoest werd.

Sommige geleerden zeggen dat het gedrag van de bewoners van Ninevé hetzelfde was als dat van de mensen van Sodom: ze deden precies het omgekeerde van wat צְדִיקִים rechtvaardigen, doen. De rijken beroofden de armen, gasten werden het huis uitgezet en lastig gevallen, zieken werden niet verzorgd maar geplaagd enzovoorts.

A Geef een voorbeeld van iemand die zich precies omgekeerd gedraagt als hij of zij eigenlijk zou moeten doen:

'Nog veertig dagen en Ninevé wordt *verwoest*'. Het woord dat in het Hebreeuws gebruikt wordt voor 'verwoest' is נִהְפָּכֶת. Dit is een bijzonder woord. Rasjie, onze bekendste uitlegger van de Tora, zegt er dit over:

'Het woord נִהְפָּכֶת betekent letterlijk: omgekeerd. Omkeren kan twee betekenissen hebben: een goede en een slechte. In de slechte betekenis is het: omgewoeld, verwoest. De andere, goede betekenis van 'omgekeerd' is: 100% veranderd, omgekeerd. Wanneer de mensen van Ninevé doorgaan met hun slechte gedrag worden ze tegelijk met de stad omgekeerd, verwoest. Maar wanneer ze zèlf omkeren, hun slechte daden veranderen in goede, dan blijven zij en de stad gespaard'.

4 WAAROM WILDE JONA NIET NAAR NINEVÉ?

Reden 1

Mosje Rabeenoe weigert een opdracht van 'תּ uit te voeren uit bescheidenheid, Jirmejahoe wil niet omdat hij zichzelf te jong vindt. Jona weigert niet omdat hij aan zichzelf twijfelt, maar omdat hij het niet eens is met de boodschap Hij moet zeggen dat de mensen hun gedrag moeten veranderen, dan zal 'תּ ze vergeven. Maar Jona vindt dat ze hun verdiende loon moeten krijgen!

Reden 2

Jona leefde in een tijd waarin het met het joodse volk heel slecht ging. Bijna niemand hield zich aan de voorschriften van de Tora, zelfs de koning niet. Jona had al een paar keer voorspeld dat er allerlei rampen zouden gebeuren wanneer de mensen zo doorgingen. Op het laatste moment veranderden ze dan van gedrag, deden תְּשׁוּבָה (*Tesjoeva*) en kregen vergiffenis van 'ה, waardoor de straf niet doorging. Even later gedroeg iedereen zich weer even slecht als voorheen. De mensen noemen Jona een leugenaar, omdat de rampen die hij voorspelde niet uitgekomen waren. Jona was bang dat hem in Ninivé hetzelfde zou gebeuren.

Reden 3

Jona vermoedde dat de inwoners van Ninevé echt naar hem zouden luisteren, תְּשׁוּבָה zouden doen. Hij was bang dat 'ה daardoor erg kwaad zou worden op het joodse volk, dat juist weigerde om naar de profeten te luisteren. Jona voelde dat hij moest kiezen: of 'ה gehoorzamen, of het joodse volk in bescherming nemen. Hij kiest het laatste.

☆ Welke van de drie redenen vind je zelf de beste? Leg je antwoord uit:

☆ Welke les leert Jona aan het eind van het verhaal van de wonderboom?

☆ Waarom zouden we het verhaal van Jona juist op Jom Kippoer in sjoel lezen?
